

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на тему: **«Управління інвестиційним потенціалом територіальних громад на засадах діджиталізації»**
здобувача ступеня доктора філософії
з галузі знань 07 – Управління та адміністрування
спеціальності 073 – Менеджмент
Присяжної Тетяни Темурівни

За результатами розгляду дисертації та наукових публікацій, у яких висвітлено основні результати дослідження, а також за підсумками проведеної публічної презентації наукових результатів дисертації та її обговорення на засіданні кафедри менеджменту та маркетингу Поліського національного університету, встановлено наступне:

1. Актуальність теми дисертації. В умовах динамічних соціально-економічних трансформацій ефективно управління інвестиційним потенціалом територіальних громад відіграє вирішальну роль у забезпеченні їх розвитку. Інвестиційний потенціал громади являє собою комплекс економічних і соціальних чинників, що створюють передумови для розвитку підприємництва та роблять регіон привабливим для вкладень. Раціональне використання інвестиційного потенціалу сприяє сталому економічному зростанню, розширенню виробничих можливостей та підвищенню інвестиційної привабливості території. При цьому, інвестиційний потенціал виконує двоєдину функцію: з одного боку, він стимулює створення нових робочих місць, розвиток інфраструктури та покращення рівня життя населення; з іншого – його ефективно управління є складним процесом, що вимагає залучення кваліфікованих фахівців, використання сучасних технологій і стратегічного планування, а також врахування особливостей конкретної громади. За таких умов, необхідно розробити дієві механізми управління інвестиційним потенціалом, які спираються на детальний аналіз можливостей громади, реалізацію інвестиційних проектів, налагодження співпраці з потенційними інвесторами та підготовку місцевих кадрів. Саме ці аспекти визначають актуальність даного дисертаційного дослідження.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри. Дисертаційна робота відображає результати наукових досліджень, проведених відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри менеджменту та маркетингу Поліського національного університету за темою: «Стратегічне управління інноваційним розвитком соціально-економічних систем в умовах євроатлантичної інтеграції України та глобалізації» (номер державної реєстрації 0121U107527; 2021–2025 рр.), у межах якої автором розроблено практичні рекомендації щодо управління інвестиційним потенціалом територіальних громад із застосуванням цифрових технологій.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів та вирішенні конкретного наукового завдання. Результати, які викладено в дисертації та виносяться на захист, отримані автором особисто. Вони, передусім, полягають в обґрунтуванні концептуального підходу до управління інвестиційним потенціалом територіальних громад на основі структуризації вхідних даних у розрізі ієрархічних рівнів, а саме – міжнародного, загальнонаціонального, регіонального рівнів та рівня громади, що забезпечує системність аналізу й оцінювання інвестиційного потенціалу з урахуванням екзогенних і ендогенних особливостей територіальних громад. Про приріст наукових знань також свідчать: розроблений та апробований методичний інструментарій комплексної оцінки інвестиційного потенціалу територіальної громади; обґрунтований та апробований методичний підхід до аналізу податкових надходжень в територіальні громади для виявлення ключових факторів формування бюджету та розробки прогностичної моделі оптимізації процесів управління на рівні громади; ідентифікація факторів впливу на процес залучення інвестицій на основі інтегрального індексу з урахуванням темпів зміни часткових соціально-економічних показників; результати використання економіко-математичної моделі за статистичним методом pooling для моделювання залежності між обсягом залучених інвестицій та рівнем діджиталізації країни, оціненого на основі європейської методики Open data maturity з метою ідентифікації найбільш значущих факторів інвестиційної привабливості країни; пропозиції щодо активізації інвестиційних процесів у межах територіальних громад на базі функціонування регіональних інвестиційних кластерів. У наукових працях, опублікованих у співавторстві, відображено виключно ті положення, які є результатом власних досліджень.

З наукових праць, опублікованих у співавторстві, використані ті положення, які є результатом власних досліджень.

4. Достовірність та обґрунтованість запропонованих здобувачем положень, висновків та рекомендацій. Принципові положення, висновки та рекомендації, отримані автором у процесі дослідження, належним чином аргументовані та достовірні. Достовірність сформульованих наукових положень, висновків та рекомендацій підтверджується їх науковим обґрунтуванням, яке базується на критичному осмисленні здобутків вітчизняних та зарубіжних вчених щодо управління інвестиційним потенціалом територіальних громад на засадах діджиталізації (зокрема, методи: абстрактно-логічний; монографічний; історичної деталізації; статистично-економічного моделювання; індексний; соціометричного опитування; SWOT-аналізу; кореляційно-регресійного аналізу; Voguta; просторового аналізу; ГІС-аналізу та ін.), поставленими завданнями, структурованістю та логічною послідовністю етапів дослідження, значним обсягом опрацьованих літературних джерел. Інформаційною базою дослідження слугували слугували нормативно-правові акти України, зокрема законодавчі документи, Постанови Кабінету Міністрів. В процесі аналізу також були використані офіційні статистичні дані Державної служби статистики України, а також статистичних органів інших держав і

міжнародних установ, зокрема DataBank Світового банку, що забезпечує доступ до широкого спектра економічних показників, включаючи дані про потоки прямих іноземних інвестицій. Аналіз рівня зрілості відкритих даних в Україні та європейських країнах став можливим завдяки звітам Open Data Maturity офіційного європейського порталу даних. Додатковими даними стали регіональні стратегії розвитку, зокрема Державна стратегія регіонального розвитку, Стратегія розвитку Житомирської області до 2027 року та стратегії розвитку територіальних громад регіону, які забезпечили емпіричну основу для визначення пріоритетів інвестиційної політики. У дослідженні також враховані Глобальні цілі сталого розвитку до 2030 року, прийняті ООН, які виступають стратегічними орієнтирами для досягнення сталого розвитку та забезпечення екологічної, соціальної й економічної стабільності. Синтез усіх цих джерел та власні результати автора утворили комплексну основу для глибокого аналізу поточного стану й перспектив розвитку інвестиційного потенціалу територіальних громад.

5. Наукова новизна основних результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження, які виносяться на захист і характеризують наукову новизну та особистий внесок автора, полягають у наступному:

вперше:

- запропоновано концептуальний підхід до управління інвестиційним потенціалом територіальних громад на основі структуризації вхідних даних у розрізі ієрархічних рівнів, а саме: міжнародного (прямі іноземні інвестиції), загальнонаціонального (капітальні інвестиції), регіонального (інтегральний індекс інвестиційного потенціалу) та рівня громади (обсяг залучених інвестицій), що забезпечує системність аналізу й оцінювання інвестиційного потенціалу з урахуванням екзогенних і ендогенних особливостей територіальних громад;

удосконалено:

- дефініцію поняття «інвестиційний потенціал територіальної громади», який пропонується розглядати як інтегровану сукупність інвестиційних ресурсів громади та можливостей їх активізації за рахунок використання діджитал-інструментів, що, на відміну від існуючих підходів, створює умови для формування сприятливого інформаційного середовища з метою забезпечення сталого розвитку громади в умовах сучасних викликів;
- методичний підхід до аналізу податкових надходжень як індикатора розвитку інвестиційного потенціалу громад із урахуванням впливу демографічних, інфраструктурних та економічних чинників, за допомогою методів Boruta та покрокової регресії, що дозволило визначити ключові фактори формування бюджету та розробити прогностичну модель оптимізації процесів управління на рівні громади;

дістали подальшого розвитку:

- теоретичне обґрунтування дуального ефекту діджиталізації в процесі управління інвестиційним потенціалом територіальних громад, що, з одного боку, спрощує управлінські та інвестиційні процеси (за рахунок забезпечення доступності інформації для інвесторів), з іншого – підвищує конкурентоспроможність, прозорість та ефективність інвестиційної діяльності (через цифровізацію бізнес-процесів);
- використання економіко-математичної моделі за статистичним методом pooling для моделювання залежності між обсягом залучених інвестицій та рівнем діджиталізації країни, оціненого на основі європейської методики Open data maturity з метою ідентифікації найбільш значущих факторів інвестиційної привабливості країни;
- ідентифікація факторів впливу на процес залучення інвестицій на основі інтегрального індексу з урахуванням темпів зміни часткових соціально-економічних показників (зокрема, загальних, екологічних, економічних, інвестиційних, інфраструктурних та торгівельних), а також виокремлення факторів-дестимуляторів, які потребують відповідних дій для мінімізації їх деструктивного впливу на рівень розвитку регіону та громади;
- розробка методичного інструментарію комплексної оцінки інвестиційного потенціалу територіальної громади, що включає інтегрований аналіз соціально-економічних, інфраструктурних, фінансових, інноваційних та галузевих показників, порівняння з аналогічними громадами та використання SWOT-аналізу для визначення інвестиційної привабливості. Такий підхід враховує національні інтереси країни поряд з локальними особливостями розвитку громад, посилюючи їх інвестиційну привабливість та створюючи підґрунтя для визначення перспективних напрямів їх розвитку;
- пропозиції щодо активізації інвестиційних процесів у межах територіальних громад на базі функціонування регіональних інвестиційних кластерів, що включають громади регіону, фінансово-кредитні установи, представників ІТ-бізнесу, регіональні заклади вищої освіти, консалтингові установи, співпраця між якими сприятиме діджиталізації громад та підвищенню рівня доступності даних про них для потенційних інвесторів. Інформаційне забезпечення потенційних інвесторів територіальних громад у межах кластерів здійснюватиметься на основі геоінвестиційних паспортів, які надають комплексну інформацію про громаду та актуальні інвестиційні пропозиції у фізичному (друкованому – інвестиційний паспорт) та онлайн (геопортал) форматах.

6. Наукова і практична цінність результатів дослідження. Дисертація є самостійно виконаною кваліфікаційною завершеною науковою працею, у якій викладено положення, висновки й пропозиції, здобуті автором особисто. Розроблені теоретико-методичні та прикладні положення логічно доведено до рівня конкретних пропозицій, можливих для впровадження в науку і практику.

У наукових дослідженнях автора запропоновано концептуальний підхід до управління інвестиційним потенціалом територіальних громад, що базується на структуризації вхідних даних у розрізі ієрархічних рівнів. Такий підхід забезпечує системність аналізу та оцінювання інвестиційного потенціалу із врахуванням екзогенних і ендемогенних особливостей територіальних громад. Крім того, автор розробив механізми активізації інвестиційних процесів у межах територіальних громад шляхом створення та функціонування регіональних інвестиційних кластерів. Результати зазначених наукових розробок були розглянуті та прийняті до впровадження Департаментом агропромислового розвитку та економічної політики Житомирської обласної державної адміністрації, що підтверджується довідкою від 27.01.2025 № 08/149/0/2-25/56.

Пропозиції автора щодо створення геопорталу територіальної громади були підтримані Черняхівською селищною територіальною громадою, зокрема в аспекті практичного застосування (довідка від 22.11.2024 №12-14/3093), а також Високівською сільською територіальною громадою, яка схвалила розробку теоретичної бази для впровадження геопорталу у 2025 році (довідка від 22.11.2024 №759).

Результати дисертаційного дослідження враховано під час реалізації освітнього процесу Поліського національного університету, зокрема при викладанні навчальних дисциплін «Інвестиційно-інноваційний менеджмент» та «Діджитал-менеджмент» (довідка від 03.12.2024 № 2863/01-17).

7. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації. За темою дисертації опубліковано 11 наукових праць загальним обсягом 6,23 ум. друк. арк. (автору належить 3,99 ум. друк. арк.), з них 6 праць, в яких опубліковано основні результати дослідження, у т. ч. 1 стаття у іноземному науковому періодичному виданні, проіндексованому в базі даних Scopus, 5 – у вітчизняних наукових фахових виданнях категорії «Б», 5 наукових праць, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ

1. Наукові праці, в яких опубліковані основні результати дисертації:

1.1. В у науковому періодичному виданні, що індексується у базі даних Scopus:

1. Skydan O., Pyvovar P., Topolnytskyi P., Prysiazna T. Analysis of rural areas of Ukraine on the basis of ESA WorldCover 2020. *Scientific Horizons*. 2022, T. 25. №5. P. 74–85. DOI: [https://doi.org/10.48077/scihor.25\(5\).2022.74-85](https://doi.org/10.48077/scihor.25(5).2022.74-85). (дата звернення: 22.10.2024). (1,2 ум. друк. арк.; *Особистий внесок автора*: проаналізовано зміни земного покриття Житомирської області, сформовано панельну базу даних на рівні територіальних громад Житомирської області – 0,4 ум. друк. арк.; внесок інших співавторів: О. Скидан – аналіз останніх досліджень з аналізу земного покриття, вибір джерел даних для проведення аналізу земного покриття України – 0,25 ум. друк. арк.; П. Пивовар – отримання

та обробка статистичних даних щодо розподілу земного покриття України, порівняння статистичних даних з даними космічного спостереження – 0,3 ум. друк. арк.; П. Топольницький – бробка даних космічного спостереження щодо розподілу земного покриття України – 0,25 ум. друк. арк.).

1.2. У наукових фахових виданнях України:

2. Пивовар П.П., Тарасович Л.В., Присяжна Т.Т. Діджиталізація інвестиційної діяльності територіальних громад: концептуальні основи, механізм управління та стратегічні орієнтації. *Київський економічний науковий журнал*. 2023. № 1. С. 60–68. DOI: [10.32782/2786-765X/2023-1-8](https://doi.org/10.32782/2786-765X/2023-1-8). (0,75 друк.арк.; внесок автора: обґрунтовано концептуальні засади діджиталізації інвестиційної діяльності територіальних громад та обґрунтовано можливості підвищення ефективності управління цим процесом, 0,25 ум. друк. арк.).

3. Присяжна Т.Т. Методичні підходи до оцінки інвестиційного потенціалу територіальних громад. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 9. С. 119–126. DOI: [10.32702/2306-6814.2023.9.119](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.9.119). (0,68 ум. друк. арк.).

4. Топольницький П. П., Присяжна Т. Т. Сутність та аспекти управління інвестиційним потенціалом територіальної громади. *Агросвіт*. 2023. № 7–8. С. 84–94. DOI: [10.32702/2306-6792.2023.7-8.84](https://doi.org/10.32702/2306-6792.2023.7-8.84). (0,78 ум. друк. арк.; внесок автора: визначено теоретичні засади інвестиційного потенціалу та становлення теорії інвестицій, сформовано практичні аспекти управління інвестиційним потенціалом територіальних громад; 0,39 ум. друк. арк.).

5. Присяжна Т. Т. Роль діджиталізації в реалізації інвестиційного потенціалу України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 17. С. 120–125. DOI: [10.32702/2306-6814.2024.17.120](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.17.120). (0,71 ум. друк. арк.).

6. Присяжна Т., Рожков О. Стратегічні пріоритети в процесі залучення інвестицій громадами Житомирської області. *Економіка та суспільство*. 2024. С. № 68. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-85>. (0,89 ум. друк. арк.; внесок автора: визначено основні напрями залучення інвестицій в територіальні громади Житомирської області; 0,44 ум. друк. арк.).

2. Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Присяжна Т.Т. Управління інвестиційним потенціалом територіальної громади. *Сучасні виклики та актуальні проблеми науки, освіти і технологій: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції* (м. Полтава, 29 серпня 2024 р.). Полтава : ЦФЕНД, 2024. С. 44–46. (0,22 ум. друк. арк.).

8. Присяжна Т.Т. Моніторинг забруднення територій як фактор виявлення екологічної небезпеки та оцінювання збитків на прикладі Бурштинської ТЕС. *Аерокосмічні технології в Україні: проблеми та перспективи* : тези доповідей IV науково-практичної конференції (м. Київ, 9–10 вересня 2021р.). Київ: Національний центр управління та випробувань космічних засобів. Київ, 2021. С. 51–52. (0,18 ум. друк. арк.).

9. Prysiazhna T.T. Assessment of factors influencing the formation of investment potential. *Роль бухгалтерського обліку, аудиту та податкової політики у розбудові незалежної України на шляху до Європейського Союзу* : зб. праць учасників III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Житомир, 7–8 листоп. 2024 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2024. С. 45–48. (0,23 ум. друк. арк.).

10. Prysiazhna T.T. Investment support for the development of the Ukrainian economy. *Менеджмент, маркетинг, логістика: тренди та подолання викликів* : зб. наукових праць III Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів, студентів (м. Житомир, 13 листопада 2024 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2024. С. 112–116. (0,25 ум. друк. арк.).

11. Присяжна Т.Т. Концептуальні засади управління інвестиційним потенціалом територіальних громад. *Механізми управління розвитком територій*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Житомир, 30–31 жовтня 2024 р.). Житомир : Поліський національний університет. 2024. С. 365–369. (0,24 ум. друк. арк.).

8. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах. Основні результати дослідження апробовані на науково-практичних конференціях: Міжнародних – «Сучасні виклики та актуальні проблеми науки, освіти і технологій» (Полтава, 2024), «Менеджмент, маркетинг, логістика: тренди та подолання викликів» (Житомир, 2024), «Механізми управління розвитком територій» (Житомир, 2024), «Роль бухгалтерського обліку, аудиту та податкової політики у розбудові незалежної України на шляху до Європейського Союзу» (Житомир, 2024); Всеукраїнській – «Аерокосмічні технології в Україні: проблеми та перспективи» (Київ, 2021).

9. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності. Дисертація відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами). Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (176 найменувань), додатків. Основний текст дисертації викладено на 170 сторінках, містить 10 таблиці і 46 рисунків.

Дисертаційне дослідження виконано із дотриманням принципів академічної доброчесності. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. Подані до захисту матеріали належать автору.

10. Відповідність дисертації зазначеній спеціальності. Дисертаційна робота Присяжної Тетяни Темурівни «Управління інвестиційним потенціалом територіальних громад на засадах діджиталізації» присвячена теоретико-методичному обґрунтуванню та розробці практичних рекомендацій щодо

управління інвестиційним потенціалом територіальних громад із застосуванням цифрових технологій, що сприятиме їх адаптації до соціально-економічних трансформацій та забезпеченню сталого розвитку.

За змістом завдань і методів дослідження, які розв'язують конкретні наукові завдання, отриманими результатами, практичною і теоретичною значимістю дисертаційна робота відповідає спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

11. Загальний висновок. Дисертаційна робота Присяжної Тетяни Темурівни на тему «Управління інвестиційним потенціалом територіальних громад на засадах діджиталізації» подана у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, яка виконана здобувачем особисто, містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для галузі знань 07 «Управління та адміністрування» та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчить про особистий внесок здобувача в науку.

За актуальністю, науковою новизною, теоретичним, методологічним і практичним значенням, повнотою викладу принципів наукових положень, обґрунтованістю одержаних результатів та оформленням дисертація відповідає вимогам, передбаченим Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами).

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей здобувача Присяжної Тетяни Темурівни, дисертація на тему: «Управління інвестиційним потенціалом територіальних громад на засадах діджиталізації» рекомендується для подання до розгляду і захисту у спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент».

Головуюча на засіданні:

професор кафедри менеджменту та маркетингу,
гарант ОНП «Менеджмент»,
д.е.н., професор

Ірина КРАВЧУК

06.02.2025

